

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

14 januari 1999

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR EN SPORT

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de verhuis van het Diamantmuseum te Antwerpen

Commissie voor Cultuur en Sport

Donderdag 14 januari 1999

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Michiel Vandenbussche

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.11 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de verhuis van het Diamantmuseum te Antwerpen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Malcorps tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de verhuis van het Diamantmuseum te Antwerpen.

De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op het einde van vorig jaar bracht u een bezoek aan het Dijksterhuis op het Astridplein in Antwerpen. Dit is een van de mogelijke locaties voor een nieuwe vestiging van het provinciale Diamantmuseum, momenteel gevestigd in de Lange Herentalsestraat. U moet uw toestemming geven voor de aanpassing van het interieur van het Dijksterhuis, dat net als de buitenkant van dit gebouw beschermd is. Dit zou neerkomen op een beperkte declassering van het gebouw.

De geplande verhuis stuit anderzijds op fel protest van juweliers die momenteel zijn gevestigd in de Appelmannsstraat, de Vestingstraat en de De Keyserlei, in de buurt van de huidige locatie van dit museum. Zij vrezen door de geplande verhuis een deel van hun natuurlijk clientèle te zien verdwijnen. Het museum vervult immers een levendige functie, als aantrekkingspool van geïnteresseerden en referentiepunt voor een hele diamantwijk. Dit is – om het met de woorden van de betrokkenen te zeggen – ‘een functie waar men in deze geen abstractie van kan maken’.

Mijnheer de minister, ik stelde u hierover vroeger reeds een vraagje, naar aanleiding van de begroting. Na uw bezoek aan het Dijksterhuis vraag ik opnieuw wat uw besluiten zijn. Zult u ingaan op de vraag tot beperkte declassering van het Dijksterhuis en de herinrichtingswerken toestaan ? Houdt u terzake rekening met het controversieel karakter van de geplande verhuis ?

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Mijnheer de minister, ik heb u reeds onderhouden over het probleem van het Diamantmuseum.

Ik deel de mening van de heer Malcorps niet. De onmiddellijke buurt van het station zou een ideale locatie opleveren. Maar de vorige maal heb ik reeds mijn bezorgdheid uitgedrukt over het feit dat dit pand een geheel is van Nederlandse oorsprong. Ik heb me gericht tot de afdeling Monumenten en Landschappen, maar ze hebben me geen antwoord gegeven. Ik weet niet of dat iets heeft te maken met het cordon sanitaire. Ik hoop van niet. Ik weet niet precies wie de architect is. Het zou een Duitser of een Nederlander kunnen zijn. Het gebouw vormt in elk geval een prachtig geheel, een typisch staaltje van Gesamtkunst, van de Berlage-stijl, zoals ook de Beurs van Amsterdam. Ik hoop dat we er allerlei mooie dingen zullen vinden. Ik had zelfs gevraagd dat deze commissie zich eens ter plaatse zou begeven om dat te bekijken.

Het gaat niet alleen over het Dijksterhuis. In die buurt zijn een aantal handelszaken teloorgegaan. Eén ervan was het hotel Dijksterhuis. Ik weet niet of het de bedoeling van de museummensen was om dit als geheel in te nemen. Het pand aan de Lange Herentalsestraat is veel groter dan het Dijksterhuis, dus zullen ze verscheidene woningen moeten innemen. Omdat dit Gesamtkunst is, is het uniek in Antwerpen. De ligging op zich is al uniek.

Verrijken

Dat de verhuis op tegenstand van de buurt stuit, zou me verbazen. Precies de diamantnijverheid beweert immers dat het museum te eng behuisd is in de Lange Herentalsestraat. Hoewel het diamantcentrum heel belangrijk is voor Antwerpen, neemt het een zeer beperkte oppervlakte in. Als de locatie van het museum goed wordt aangegeven aan het station, lijkt ze me geschikt. Maar onze bezorgdheid betreft dus het gebouw zelf.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Ik had inderdaad een bezoek gebracht aan het pand, naar ik meen naar aanleiding van de tentoonstelling 'Fascinerende facetten van Vlaanderen' in het Museum van Schone Kunsten. Ik heb vastgesteld dat de discussie over het Dijksterhuis niet los kan worden gezien van de bredere discussie over de herwaardering van het Astridplein. Terzake bestaan ook een aantal plannen, waarover ik geen waardeoordeel uitspreek. Dat behoort trouwens ook niet tot mijn bevoegdheid, maar men kan dus niet praten over het Dijksterhuis op zich zonder te praten over wat men als geheel wil realiseren.

Het pand was oorspronkelijk zowel een winkelpand als een bewoond pand. We hebben dit bezocht en vastgesteld dat er zeker sprake is van een aantal mooie details, vooral dan qua ramen en schouwen. Maar er is inderdaad ook sprake van een steeds verder om zich heen grijpend verval, dat we moeten kunnen stoppen. Ik ben terzake heel duidelijk geweest tegenover de geïnteresseerden, in de eerste plaats de beheerders van de diertuin, die eigenaar zijn van het pand. Ik heb gezegd dat ik, bij het tegenhouden van dit verval, niet zal meedoen aan een kaalslag achter de gevel, die enkel de gevel onaangetast laat en waarbij verder alles kan. We zullen dus niet aanvaarden dat er achter de gevel een nieuw gebouw komt met een totaal andere schaal, waarbij zomaar verdiepingen tot een geheel worden samengevoegd en dergelijke.

Verder is er ook geen enkele reden om het gebouw te declasseren. Een klassering staat een renovatie immers niet in de weg. Het moet dus volmaakt mogelijk zijn om een en ander op een goede wijze te combineren. Ik herhaal het : de gevel en de schaal van het gebouw ten opzichte van het plein zijn mooi. Ik denk dat u het daarmee eens kunt zijn. Binnenin zijn er dus die mooie details waarover ik het net had. De opeenvolging van ruimten schept een zekere intimiteit. Maar het is ook zo dat

het gebouw in de loop der jaren werd aangepast : zo werden er valse plafonds en tussenwanden geplaatst, omdat het gebouw ook een hotel- en woonfunctie had. Het gebouw in zijn huidige toestand is dus ook niet het authentieke gebouw.

De heer Emiel Verrijken : Er is ook ooit een vliegende bom gevallen op de Elisabethzaal.

Minister Luc Martens : Het gebouw heeft dus dringend behoefte aan een nieuwe kuur. Bij de beheerders van de diertuin leeft anderzijds wel de bereidheid om de oorspronkelijke gevel te herstellen op plaatsen waar die was verdwenen. Wat het interieur betreft, moeten we nagaan wat de mogelijkheden zijn. Inzake het Diamantmuseum is er een interessant aanbod dat zijn voor- en tegenstanders heeft. De redenen om voor of tegen te zijn, zijn trouwens zeer divers. Sommige diamanthandelaars zijn bang dat een verhuis van het museum hun handel zou schaden. Voor anderen zal het dan weer voordelen bieden. In deze discussie heeft niemand helemaal ongelijk.

Het is dus de bedoeling dat het gebouw geklasseerd blijft, maar dat we ook zullen kijken hoe we daarbinnen mogelijkheden kunnen creëren om dit te renoveren. Daarbij is de mogelijkheid inbegrepen om het Diamantmuseum daar op een goede manier een plaats te geven. En met een goede manier bedoel ik dat dit niet kan leiden tot een kaalslag.

De heer Emiel Verrijken : Ik wil nogmaals mijn verzoek herhalen dat de hele commissie dit gebouw eens zou bezoeken.

Minister Luc Martens : Voor mij was dat bezoek een ontgoocheling. Het is een triest pand vanbinnen.

De heer Emiel Verrijken : Hebt u alles gezien ?

Minister Luc Martens : Ja.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.20 uur.*
